

(Wydanie wieczorne).

Lwów d. 25. sierpnia.

Na teatrze wojennym od krwawej bitwy z dnia 18. sierpnia nastąpiła zupełna cisza. W dziennikach podają wieści, że toczą się rokowania pokojowe. Wiąza te wieści z naradą następcy tronu z królem, odbytą w Pont a Mousson i wyjazdem jego aż do przednich straży pruskich, zajmujących Vitry. W Berlinie pozawczoraj zaniepokojono się wiadomością o tworzącej się koalicji neutralnych mocarstw, mającej obu stronom podyktować warunki pokoju, oparte na zachowaniu całości Francji. *Independance belge* podała nawet kategorycznie wiadomość, że już stanęła umowa między Anglią a Moskwą, mająca na celu niedopuszczenie kawalkowania Francji.

Wprawdzie prostuje tę wiadomość *Journal de St. Petersbourg*, ale sposób sprostowania wskazuje, że Anglia i Moskwa zgadzają się na to, iż kawalkowania Francji dopuścić nie można; układ wprawdzie dotąd jeszcze nie jest zawarty, co znaczy, iż właśnie się jeszcze o to toczą rokowania. Domyślają się, iż te zabiegi mocarstw neutralnych, ta wytwarzająca się koalicja, mająca nie dopuścić jeszcze większego wzrostu Prus, mogła natchnąć Bismarcka do próbowania rokowań wprost z Francją, jak to uczynił Napoleon III. po bitwie pod Solferino wobec Austrii, gdy się dowiedział o wytwarzającej się koalicji neutralnych mocarstw, mającej obu stronom podyktować pokojowe warunki.

Lecz chociażby się sprawdziła wieść o rokowaniach pokojowych, to uwierzyć w ich powodzenie niepodobna. Ani Napoleon III. ani ministerstwo dzisiejsze nie poważyłoby się zawierać teraz pokoju z Prusami. Jedna lub druga strona jednak może pomimo to zresztą czy to zawiązywać czy toczyć rokowania, nie wierząc wcale w ich powodzenie, lecz czyniąc to jedynie dla zyskania kilku dni czasu. Prusacy i tak czekać muszą pod Metz aż im nadejdą posiłki, to jest około 100.000 landwery, mającej wzmocnić armję obłąńczoną, a Francuzom zależy na każdej godzinie zwłoki, którejby użyć mogli do zbrojenia się i pomażania wojsk pod Chalons i w Paryżu.

Lecz łatwo może być i inna przyczyna obecnej ciszy na teatrze wojennym. Obsaczenie Metz kończy drugi akt kampanii prusko-francuskiej wojny, stwarzając zupełnie nową sytuację, do której obie strony wojujące muszą swe dalsze przygotowania i plany zastosować. Do tego zaś nieodzownie potrzeba przynajmniej kilku dni czasu.

Pruskie dwie armje, księcia Frydryka i Steinmetza, nie mogą się ruszyć z pod Metz i pójść naprzód, bo wtedy wyszedł by Bazaine z fortyfikacji swych i odciął im wszelkie komunikacje z niemiecką Rzeszą, o władnął zupełnie ich linję odwrotu. A armja następcy tronu za słabą jest ażeby sama jedna miała uderzyć na Paryż. Pierwej muszą Prusacy pod Metz o tyle wzmocnić się świeżymi wojskami, ażeby część armji Steinmetza i księcia Frydryka połączyć się mogły z armią następcy tronu, której przednie straże wysunięte ku Paryżowi.

Chociaż od Sarbrücken do Metz było tak blisko Prusakom, jednakowo ośm dni czasu (od 7 do 14. sierpnia) potrzebowali, aż by rozwinąć się mogli do akcji. Również i teraz

kilka dni czasu potrzebują, aby skompletować swe pociągi artylerji i inne wojska po stratach ogromnych, poniesionych od 14. sierpnia.

Dla tego to od 19. sierpnia już dzień 6. niema żadnych a żadnych wiadomości z pola bitwy, prócz przeżywanego z walk po dzień 18. A o swoich przygotowaniach, rozłożeniach, ruchach wojsk nie będą przecież ani Prusacy, ani Francuzi donosić.

KORESPONDENCJE GAZETY NARODOWEJ.

Paryż d. 20. sierpnia. 1870.

Najważniejszą nowiną dla nas z dni ostatnich, jest pozwolenie, wydane na utworzenie legji ze starego żołnierza, mającej się składać z trzech bataljonów, a do której przyjęto już wielu Polaków, ponieważ w nas widzą Francuzi wytrawnych żołnierzy.

Po kilkakrotnie robiono tu podania o pozwolenie na tworzenie legji wyłącznie polskiej, rząd jednak, widocznie związany zobowiązaniem względem Moskwy, takowego wydać się wzbrania — co więcej nawet, prasa tutejsza dość oględnie wspomina o Polsce i sprawą naszą nie chce zrażać Moskwy. Listy Türra, dotyczą o kwestji polskiej, przez wzgląd zwłaszcza, że autor stał w stosunkach z cesarzem, podaliśmy w tłumaczeniu według tekstu z waszej Gazety do kilku dzienników, dotąd jednak ich nie wydrukowano. W obec podobnej niechęci Francji dla nas, zastanawialiśmy się co mainy z sobą zrobić. Po długich debatach i rozważaniu pozycji, zgodzono się że wychodźstwo polskie masowo powinno się do Corps Francs, zapisywać dla obrony najechanej ziemi, która nam daje gościnnie przyjęcie. Przed kilku dniami dozwolono nam w owej legji utworzyć bataljon bez ograniczenia ilości w nim żołnierza. W ciągu dwu dni z zamieszkałych w Paryżu zapisało się stukilkudziesięciu, choć wielu przed tem wyszło lub zapisało się do gwardji narodowej. Zapisani utworzyli już jedną kompanję. Dowództwo bataljonu ma objąć generał Heidenreich (Kruk). Między zapisanymi jest pułkownik Obern (Grzymała) zaliczony do sztabu owej legji i kilku oficerów z szkoły st. Cyr. jak i z wojska moskiewskiego.

5. Posiedzenie sejmowe

z dnia 25. sierpnia.

Początek o godz. 11¼ przed poł.

Protokół odczytany przez sekr. Bartoszewskiego przyjęty bez zarzutu.

Dalszy ciąg petycji, wniesionych do dnia 25. sierpnia.

31. Wydział powiatowy w Starem mieście o zmianę ustawy o reprezentacji powiatowej.

32. Zwierzchność gminy miasta Jarosławia o statut dla miasta tegoż.

33. Taż zwierzchność o wyjednanie ostatecznego załatwienia względem wypłaty wynagrodzenia za zniesione czynsze emfiteutyczne.

34. Taż zwierzchność o poparcie w namiestnictwie sprawy względem oddania szpitala ubogich pod zarząd gminy.

35. Wydz. pow. w Stanisławowie o jednorazową subwencję 2000 złr. dla tamtejszej szkoły rolniczej ludowej.

36. Gmina Humniska w swoim tudzież innych gmin imieniu o zniesienie zaprowadzonych dwóch rogatek w mieście Brzozowie.

37. Komitet ku wydawnictwu dzieła „Encyklopedia krajoznawstwa Galicji“ o wsparcie 2000 złr. na to wydawnictwo.

38. Osada ruska gminy Rychcice o oddzielenie osady ruskiej od osady polskiej.

39. Stróżę przy kancelarji Wydz. kraj. o podwyższenie ich teraźniejszej płacy

Na wniosek p Skwarczyńskiego odesłano petycję miasta Stanisławowa o jednorazową subwencję dla szkoły rolniczej do komisji budżetowej.

Następnie odczytuje sekretarz Bartoszewski interpelację do komisarza rządowego następującej treści:

Zważywszy że wydział krajowy wygotował rozmaite wnioski do ustaw i wiele innych ważnych spraw, które jedynie z powodu spodziewanej krótkości obecnej sesji wniesione nie są, zważywszy, że w razie sprawdzenia się wieści o jej odroczeniu odpowiedniemi byłoby przystąpienie do formalnego traktowania spraw pomienionych,

zapytują podpisani, czy obecna sesja zamknięta, czy odroczona zostanie?

Komisarz. Jestem upoważniony oświadczyć, że teraźniejsza sesja tylko odroczona zostanie.

Następnie składają przyrzeczenie pp. Haller, Wer. szczyński, Grocholski, Królji Firlej.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku Wydziału kr. o reorganizacji służby lekarskiej w szpitalach we Lwowie i Krakowie.

Sprawodawca Haller uwolniony od czytania wnosi aby odesłać ten wniosek do osobnej z 5. członków wybrać się mającej komisji: Kowalski wnosi odesłanie do komisji budżetowej. Dąbrowski popiera wniosek Hallera, który według niego zgadza się z wnioskiem Wolskiego. Komisja taka musi być złożoną z rzeczoznawców, gdyż całe uregulowanie służby szpitalnej będzie od niej zależeć, a przytem załatwi ona także i wniosek Wolskiego.

Wniosek Hallera przyjęty.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku Wolskiego względem oddania dozoru chorych w powszechnym szpitalu lwowskim siostrom miłosierdzia.

Wolski. Zabierając głos celem pierwszego uzasadnienia mego wniosku, łatwe nam zadanie w obec opinji wys. Izby, wypowiedzianej przy głosowaniu nad wnioskiem p. Hallera i chęci jej przekazania tej sprawy osobnej komisji.

Wspomnę dla uzasadnienia mego wniosku o tem, że kontrakt z siostrami miłosierdzia zawarty obciąża budżet stałym wydatkiem 10000 złr., który następnie za lat kilka podniesie się do 12.000 złr. Wspomnę, że w bieżącym roku z powodu pierwszego wprowadzenia zmian przypadnie nadzwyczajny wydatek zbliżający się do 20.000 złr. tak, że łącznie wydatek tego roku przypadający wyniesie blisko 30.000 złr.

Ostatnie wiadomości

W szczególności się nie udaje, jednakże w swoim czasie w pełnym sejmie będą się starał je przedstawić i udowodnić, że cyfry przezemnie podane nie są niskie.

Jeżeli fundusz kraj. trzydziestoma tyiącami ma być obciążonym, jeżeli oszczędności, których Wydział kraj. się spodziewa, a których ja się spodziewać nie mogę, wynoszą trzy tysiące parę set złr. to nie stoją one w żadnym stosunku z ogromnym obciążeniem funduszu kraj. Rzecz to jest nadzwyczaj nagła i powinna być gruntownie rozpoznana. Jeżeli zarząd szpitalu w rzeczywistości zostanie oddany siostrom mił., jeżeli szpital zamieni się w klasztor sióstr mił. św. Winc. a Paul, to zmiana ta już na dniu 1. grudnia b. r. nastąpić mająca jest takiej doniosłości, że na obecnej sesji powinna przyjść pod rozprawę. A powinno to nastąpić tem bardziej, ile że według Wydziału krajowego komisja lekarska orzekła że usługa i nadzór chorych może być oddana siostrom miłosierdzia, pod warunkiem, aby im nie był oddany zarząd szpitalu. Od 1go grudnia właśnie przeszedłby on na siost. miłosierdzia, z dyrekcji zarządzającej pozostałoby tylko nazwisko, zarząd stałby się iluzorycznym a działania dyrekcji ograniczyłyby się tylko na przyjmowaniu i wydalaniu chorych.

Zwracam uwagę Wys. Sejmu co do kwestji nagłości, że z dniem 1. grudnia b. r. ma być przyjętych 26 sióstr miłosierdzia i 6 sióstr postulantek, przez co mnóstwo chorych musiałoby ustąpić, i w osobnej filii być pomieszczonymi. W interesie funduszu krajowego, w interesie chorych, którzyby na tem usierpieli, w interesie atrybucyj Wys. Sejmu, w które Wydz. kraj. przez zawarcie tego kontraktu wkroczył, jestem zdania, że należy tę sprawę jeszcze przed odroczeniem sejm. załatwić i dlatego proszę, aby wniosek mój został odesłany do komisji szpitalnej, w skutek uchwały W. Sejmu, dopiero co zapadłej wybrać się mającej z tem poleceniem, aby komisja ta jeszcze przed odroczeniem sejm. najdalej do 29. b. m. swoje sprawozdanie bez drukowania przedłożyła.

P. Haller popiera wniosek p. Wołskiego, ażeby jeszcze sesji sprawa załatwioną została, a to dla tego, ażeby się pokazało, że to co p. Wołski na poparcie swego wniosku przytoczył, nie koniecznie zgadza się z rzeczywistością, mianowicie, co do cyfr w ilości wydatków.

Wszystkie trzy wnioski p. Wołskiego, t. j. ażeby odesłać jego wniosek do komisji szpitalnej, ażeby ta przed odroczeniem sesji teraźniejszej swoje sprawozdanie przedłożyła, i żeby się to z pominięciem formalności drukowaniem stało, przyjęła Izba znaczną większością.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie z Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków na r. 1869. Na wniosek p. Grossa odesłano ten przedmiot bez czytania do komisji budżetowej.

Następujące z porządku dziennego drugie czytanie statutu dla miasta Lwowa musiało na dzisiaj odpaść, ponieważ referent p. Czajkowski, jako wyborca pojechał do Żółkwi. Następnie wybierano zastępców do Wydziału krajowego. — Z kurji większych własności wybrano 16 głosami na 31 głosujących p. Waleriana Podlewskiego, z miast 19 głosami p. Szemelowskiego.

Z kurji mniejszych posiadłości wybrano 47. głosami na 63 głosujących p. Kowalskiego. Następuje wybór 3. zastępców Wydziału krajowego z całego sejm. pojedynczo.

Pierwszy został wybrany Skwarczyński 86. głosami na 112. —

Z placu boju żadnych a żadnych niema wiadomości pewnych. Wszelkie wieści i telegramy o potyczkach po 18. sierpnia stacynych, są wprost przez dziennikarzy zmyślone dla wyzyskania niecierpliwiej publiczności.

O rokowaniach pokojowych między neutralnymi mocarstwami pisze *Correspondance du Nord-Est*, iż „Anglia wzięła inicjatywę i przedstawiła projekt warunków, które tak Francji jak i Prusom mają być zaproponowane. Najważniejszym jest, doprowadzić do zawieszenia broni, aby przygotować teren do rokowań pokojowych. Gabinet wiedeński przyłączył się natychmiast do pokojowych usiłowań Anglii Niema wątpliwości że Moskwa, Włochy i Turcja (gdyż lord Granville i do Turcji wystosował okólnik swój) pójdą za tym przykładem. Jednakowo będzie to od wypadku walnej bitwy zależyć, w jaki sposób może być plan pośredniczenia przeprowadzony.“

Rezultat wyborów z gmiu więkskich w Czechach jest nadzwyczaj świetny dla Czechów. Postawili tylko 49 kandydatów, a otrzymali 50 posłów; z tych 39 wybrano jednomyślnie, a 4 prawie jednomyślnie. W kilku miejscach wiościanie niemieccy głosowali za deklarantami. W wielu miejscach, gdzie niema Czechów, kandydaci niemieckiego kasyna pragskiego nie otrzymali ani jednego, albo zaledwie po kilka głosów. Sławny dr. Hanisch upadł; dr. Roser wbrew kasyna wybrany (jest on zwolennikiem robotników). Bandytyzm centralistyczny w Czechach został znacznie złamany.

Telegramy „Gaz. Narodowej.“

Wiedeń 25. sierpnia. Podana przez dzisiejsze poranne dzienniki wieść iż przybyć ma do Wiednia następcą moskiewskiego tronu, jest według zdania kół kompetentnych absolutnie bez wszelkiej podstawy. Podobnie ignorowana przez tutejsze dzienniki wieść, powstała o przesileniu ministerjalnem jest zupełnie zmyśloną.

Berlin d. 25. sierpnia rano. Pruskie doniesienie urzędowe z Bar le Duc z d. 24. bm. godz. 9. wieczór: Francuzi opuścili Chalons. Czola naszych przednich straży pomknęły się już za Chalons. Armia nasza posuwa się ciągle naprzód.

Paryż 25. sierpnia. Na wczorajszym posiedzeniu Ciała prawodawczego rząd wnosi projekt do ustawy powołania pod broń wszystkich tak żonatych jak niezonatych dawnych wojskowych od 25. do 35. lat wieku, wszystkich oficerów do 60 lat, a wszystkich kieniu generałów do 70 lat wieku. Palikao podaje do wiadomości Izby, iż rząd kupił 40.000 karabinów, które w 3 i w 8. dniach mają być dostawione. Izba odrzuca wniosek Keratry'ego, ażeby z Izby wybrano 9 posłów do komitetu obrony Paryża. Palikao oświadcza, iż rząd za to zaufanie odwzajemniając się

powoła sam 3 deputowanych do komitetu obrony.

Oddział pruskich ułanów pojawił się pod Chanmont (wprost na południe od Bar le Duc, o ośm mil odległe) Obsadzony od wolnych strzelców, uciekł pozostawiając kilku rannych i zabitych.

Karlsruhe 24. sierpnia (urzędowe.) Pod ogniem nieprzyjacielskich dolnych baterij (ostrzeliwujących rowy, *Kellerbatterien*) piechota nasza przeszłej nocy usadowiła się o tysiąc kroków od fortecy Strassburga, i zajęła dworzec kolejowy bez strat.

Bruksela 24 sierpnia. Urzędownie zaprzeczają wiadomości o naruszeniu belgijskiej neutralności przekraczaniem granicy belgijskiej przez pruskie wojska.

Paryż 24. sierpnia. Dzienniki zaprzeczają kategorycznie, jakoby francuscy żołnierze strzelali na pruskiego parlamentarza Z Arlon donoszą o naruszeniu neutralności Belgii przez Prusaków, którzy to na belgijskich karabinierów uderzają, to wkraczają na belgijskie i luksemburgskie terytorium to przeprowadzają tamtędy prowiant i rannych. Postępowanie podobnie za niepokaja Francję, i rodzi obawę, iż Belgia popadnie w położenie, niezgodne z jej neutralnością.

Kursa wiedeńskiej Giełdy

z dnia 24. sierpnia 1870.

godz. 8 minut 40 po południu.

Akcje kolei koszycko-oderbergskiej	51	—
Akcje kredytowe	243	25
Akcje banku anglo-austr.	21	—
Bank obrotowy	87	50
Akcje kolei Karola Ludwika	234	59
Kolej południowa	194	—
Franko-austr.	92	75
Akcje banku ludowego losy z r. 186)	—	—
Akcje banku bud. wiedeńskiego	53	75
Akcje banku centralnego	50	—
Kolej Elżbiety	203	—
Akcje banku związkowego	186	—
Napoleonodor	10	08
Wied. Tramway	—	—
Kolej Żupkowska	158	—
Losy tureckie	38	—
Uspokobienie przy końcu lepsze	—	—
Renta paryska 3%	61	20
Lombardy	392	—
Berlin Banknoty moskiewskie	74	1.
„ Akcje kredytowe	131	—
„ Lombardy	102	1.
„ Galicyjskie	94	1.
„ Kolej państwowa	185	1.
„ Rumuńskie	69	—
„ Na Wiedeń	80	1.
Uspokobienie stałe.	91	—
Wrocław Pszenica	64	—
„ Żyto	36	—
„ Owies	248	—
„ Rzepał	—	—

Cena jednego egzemplarza 3 cnt.